

פני המלחמה

קרסו. העיר צור, שהיתה ידועה כעיר-נופש יפהפיה, נהרסה כליל. בתי הקפה, המיסעדות והטברנות נפגעו קשות, חלקם נחרו מעל פני האדמה.

ולעבור לשפתי-הים. הרחובות שוממים, מסח של הפגזות רועם, ענן לבן מיתמר. השיירה פורצת קדימה בדהרה פראית. על הציר יושבים צלפים והסכנה רבה. אנחנו מניחים כי ההרעשה נועדה להסיח את הדעת מן השיירה ולאפשר לה לעבור. בזמן שעת מצלמת אני מדברת עם הלכנונים. אני שואלת אותם לדתם ואחת הבנות אומרת לי שזה לא משנה. השמר עה כי ישראלים מעדיפים נוצרים, עש תה לה כנפיים, והמוסלמים חוששים לגלות את דתם.

כנו של בעלה-הבית דובר אנגלית רהר טה ומתנדב לתאר את מראה עיניי, "הנה, זה הנמל החדש", הוא אומר, "ומעבר לו אחד הנמלים העתיקים בעולם. זהו האי שאלכסנדר מוקדון צר עליו שנים". הוא שפך סוללה לתוך הים וחיבר את האי עם היבשה. רק או הצליח לכבושו". כדורים נקבו חורים בקירות הבית, ושרידיה של פצצת-גזא השחירו את קיר רותיו. אנחנו אומרים תודה ויורדים.

כעת, כשמנתהל קרב אמיתי בצידון, אנחנו מצטערים על שלא הצטרפנו אל הכוח. ענת ואני מתנחמות שגם אנשי רשת הטלוויזיה הגרמנית נשארו בפאתי העיר, ושעו לאזהרות הקצין, שיותר מאד שר הזהיר אותנו, אסר עלינו להיכנס למקום.

מדרימים לכיוון צור. בדרך עוצר אותנו סגן ונותן לנו עשרות גלויות ירוקות — מהחילים הביתה.

באחד המחסומים, כששאלנו על המרחק לצור, מציע לי אחד החיילים: "בואי נעשה התלפות — אני אתן לך גרעינים, את תתני לי מסטיקים". מילחמה צודקת או בלתי-צודקת, קשה שלא לאהוב את חיילי צה"ל.

ממשיכים על כביש הצפון. ריח סירחון של גופות נרקבות לאורך כל הדרך. החיילים מזהירים אותנו מפני לוחמים פלסטינים, המסתתרים בין הפרדסים, והי יוצאים לפתע לאם הדרך כדי לפתוח

אחד המפקדים מציע לנו בעדינות שלא להצטרף. הוא חס על הוולוו.

יקי משיב את חזרו הביתה ולא להסתובב בשטח. אנחנו עורכים הצבעה דמוקרטית, ונשארים בפאתי צידון. נכני סים לאחד הבתים ומבקשים רשות מבעל-הבית, הדובר צרפתית, לעלות על הגג. הוא מרשה לנו.

בתיה המודרניים של העיר נגלים לפי נינו. על החוף שכונת חווילות יפהפיה. בעוד יום-יומיים בוודאי לא יישאר ממנה זכר.

סירחון

גוויות

ה קרב עי צידון בעיצומו. צה"ל לא שיער שהלחימה של הפלסטינים תהיה כל-כך עקשנית. אז עדיין לא הת בקשו תושבי העיר לעזוב את בתיהם

על רגל אחת, ופיתאום, כמו מתוך חלום, אני שומעת את שמי בוקע בקול גדול מתוך הים.

נדמה לי שחליתי בקדחת, שאני הוזה. אני מתקרבת למים, רואה על הנחתת עשרות חיילים. משהו מחזיק רמקול ליד פיו, וקורא בשמי. אני לא מזהה איש, כולם נראים דומים זה לזה. משהו צועק לי: "זה יקי, יקי, יקי הלפרין!"

יקי, צלם-האופנה המפורסם, נמצא על הנחתת. כשהתותחים יורים, האופנה בר כה, אומר לי משהו. חייל אחר שואל אותי אם גם אני דוגמנית של יקי. אני מייחסת את המחמאה לאבק הדרכים שהצי טבר על מישקפיו.

הפגישת עם יקי, שהוא רבי-מסל פלוגתי בצנחנים, נרגשת. יקי הבלתי-מגולח כולו נרגש. מי היה מאמין? הוא מספר לי שהחברה שלו הגיעו עם הנחתות לחוף, וכעת הם ממשיכים הלאה, מבלי לדעת לאן, כי הוא מבין שעם האכילה בא התיאבון אבל הוא שבע ולו זה מספיק. ביעודי מדברת עם יקי אני מבחינה בסגן אלוף מוכר, המשווה עם אורי אבנרי, רן כהן, איש של"י וחבר קיבוץ גר-שמואל

הוא אחד ממפקדי כוח הצנחנים. המילואימנים מכירים אחד את השני שנים. כשאני מצלצלת למחרת לשרית, אשתו של מוקי, היא מספרת לי שהנשים שומרות ביניהן על קשר קבוע בזכות הבעלים שלהן, העושים ביחד את המילר-אים. אותו דבר סיפחה צפי הלפרין, אשת העסקים הצעירה, אשתו של יקי הלפרין.

היא מזהה את שמות כל חברי הגדוד של בעלה, שהתבקשת לצלצל אליהם. ענת מצלמת את הנחתת, החברה על הולדות צועקים לה: "צלמי אותי, צלמי אותי!" אך כל זה אורך רגע קצר בלבד. החברה מצפינים אל תוך צידון.

אנחנו מצטרפים אל השיירה ומתכוונים להיכנס אל תוך העיר. הדי יריות נשמעים בכל מקום, הקרב על צידון קשה ביותר. הטיהורים נעשים מבית לבית. הציר עדיין לא נקי, ועדיין לא פתוח. צה"ל פותח אותו וסוגר אותו על-פי צרכיו.

באש מת-מקלעים — אין להם מה להפי סיז.

אנחנו נעצרים ליד בית יפהפה, מוקף בשיחי ורדים ובגדר גבוהה. חייל יוצא מהפרדס עם סל מלא תפוחי-זהב, הבית נטוש, תושביו נרחו. בחצר הבית חממות לגידול ורדים. דרום-הלבנון מלאה בחמי מות.

אייאפשר להיכנס אל הבית. לבד מהר איסור החמור שהוטל על חיילי צה"ל בעניין זה, ושאותו הם מקפידים למלא, יושב בפתח הבית כלב זאב אימתני, שאינו מאפשר לאיש לחדור לבית אדונו. אל החצר מגיעים שני לבנונים. אלה הם שכניו של בעלה-הבית, שבאו לבדוק את מצבו. חיילים משוחחים איתם, והם הולכים לדרכם.

אנחנו ממשיכים לכיוון צור. גוויות מורטלות בצדי הדרך. ענת יורדת לצלם. "מתריד", היא אומרת בקול מזועזע, "אלו הים ישמור". אני מליטה את פני בידיי. אבנרי אומר שאם אני רוצה לדעת מה זה מילחמה, עלי לראות גם הרועים.

אני משתכנעת, מעיפה מבט, מבחינה בנעליים, בשלולית קרושה של דם, ומסי תפקת בכך. ענת לא תישן לילות רבים בגלל התמונה הזו, אותי ילוה הריח הנור ר,א, שאחר-כך הופך בן לוויה לכולנו. חוצים שוב את הליטאני. קבוצה של חיילי הנדסה זורקה

על מירפסת הבית הניצב בסמוך יושבים חיילים. בבית זה ישוב ארבעה לוחמים פלסטינים ששמרו על המעבר לעיר צור. הם נהרגו על-ידי צה"ל והשאירו בבית קפה תורכי. כעת החברה שותים את הקפה. אחרי שקברו את המתים בשזה, לוקחים מיספרים טלפון, שותים מים וממי שכים הלאה.

חיילים

בני 13

בן אן משתוללת המלחמה. עמודי טל-פון שבורים ועקורים, בתים שקרסו. פרכריה של העיר צור. האיזור עדיין אינו בטוח. הרחוב הראשי של מה שהיתה פעם עיר יפהפיה, הרוס לחלוטין. נשים וילדים מסתובבים בין ההריסות לצידם של חיילי צה"ל המפטרלים, תוך יום תימחה צור מעל פני האדמה. עיר-הקיס היפהפיה תהפוך לעיר חורבות.

לאורך שפת הים טברנות משגעות, מיס-עדות ענק בעלות קירות זכוכית. בתי-מלון לאורך החוף, בתי-מלון על צלע ה-הר. חווילות של עשירי לבנון, שבאו לכאן כדי לבלות את חופשת-הקיץ שלהם, ימחקו מעל פני האדמה.

בחסות גיפ של צה"ל אנחנו עוזבים את צור החרבה, לכיוון ראשה-הנקרה. בדרך אנחנו עוברים במחנה-הפליטים רא-שידיה שנכבש יומיים קודם. אך חיילי צה"ל גילו בו כיסי התנגדות.

הנשים, הזקנים והילדים רוכזו בפרדס מחוץ ל-

חצי שרוף

אחד הבתים בצידון מנוקב בכדורים, כשחציו האחד שרוף לחלוטין. בעלה-הבית סיפר כי חיילי צה"ל עברו במקום וירו ללא הבחנה. בתו סיפרה כי החיילים השליכו פצצות גז. מימיו: חדרהמדרגות ההרוס.